

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enarratio Epistolæ Prioris Ad Timothevm, Et Dvorvm
Capitum secundæ**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1561

VD16 M 3167

Spiritum modestiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36308

I I. EPISTOLA AD

Deo. Et Roman: 8. Accepistis Spiritum adopti-
onis filiorum, quo clamamus Abba pater. Item
apud Zachariam capite 12. Effundam super do-
num Dauid spiritum gratiæ & precum. No-
minatur spiritus gratiæ, quo sentimus nos esse in
gratia in uera consolatione, in luctu pœnitentiæ.
Hæc consolatio cum fit in nobis, uicissim inchoa-
tur dilectio nostra erga Deum, Et sequuntur in-
uocatio, gratiarum actio, leticia in Deo, patien-
tia in cruce, Quia hos interiores cultus Prophe-
ta complexus est nomine inuocationis. Hæc con-
sideratio de uocabulo dilectionis & de fide pre-
lucente ualde necessaria est.

Spiritum modestiæ.

Considera restrictionem, Spiritus potens seu
fortis est acer, agit negocia difficilia, & adit ma-
gna pericula. Sed tamen sancti prospiciunt me-
tas, non euehuntur extra uocationem, sicut multi
qui primùm spiritu ardentis egerunt res utiles,
postea elati rebus secundis tentarunt aliqua extra
uocationem, cum quidem existimarent se rectè
facere, quæ postea exitus tristes habuerunt, ut
Samson, Iosias & alij.

Historiæ prophane habent innumerabilia ex-
empla, quia Duces ignorantes Deum non frenantur
spiritu sancto, ut Hercules, Themistocles,
Pau-

Pausanias, Marius, Pompeius, Iulius. De his omnibus uera fuit uox: Deponit potentes de sede. Item 1. Petri 5. Superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam. Hæc bellatorum exempla magis incurrunt in oculos.

Inde utcumq; considerentur exempla regentium Ecclesias. Multi suo quodam zelo multa rectè fecerunt, postea fiducia sui uel dogmata finxerunt, uel alias res extra uocationem mouerunt, ut Gregorius multa instituit, Et Episcopi sæpe prætextu religionis mouerunt seditiones, & multi omnibus temporibus quodam stulto zelo prætextu religionis uolunt constituere nouas politias. De talibus omnibus dicit ad Romanos capite 12. Sapite, sed ad modestiam, id est, manete intra uerbum & uocationem. Et 2. Petri 1. In fide in uirtutem, in fide in scientiam, id est, fides non sit ignaua, sed sit ardens, ardeat autem cum iudicio & delectu.

Ita quia hoc loco addidit restrictionem, Deus nobis dedit Spiritum fortem, sed tamen impeditus moderantem, & compescentem animos, ne elati dogmata fingant, aut nouos cultus, ne sint tubæ seditionum, ne Ecclesiam dilacerent λογισματικῶς aut alijs non necessarijs rixis. Ita contra stultum zelum, contra superbiam, contra cupiditatem uindictæ, contra πολυπραγμο-

Μ 4 σννψ,

II. EPISTOLA AD

ΘΥΡΩΝ, & contra petulantiam nominat spiritum modestiæ, id est spiritum compescentem & moderantem inordinatos impetus.

Cæterum notum est in sermone Apostolico vocabulo ὁρρωσύνης comprehendi modestiam, temperantiam & castitatem, Item cum dictum sit de uirtutibus, quæ in conuersis accenduntur à Spiritu sancto, repetenda est & admonitio de doctrina iustificationis. Quamquam in conuersis certissimum est esse Spiritum sanctum, quem pater & filius in corda eorum spirant, & obedientia in eis inchoata est: tamen statuere debent, se non illa nouitate iustos esse, id est, habentes remissionem peccatorum, & acceptos esse ad uitam æternam, sed propter Mediatorem filium Dei, cuius merito placata est ira Dei, & qui est perpetuus intercessor, cuius merita nobis donantur, ut imputetur nobis iusticia. Hunc mediatorem fide apprehendi oportet, & retineri hanc perpetuam consolationem, quòd propter hunc mediatorem placeamus, non propter nostram nouitatem, cum qua multum adhuc sordium est, iuxta dictum Psalmi 143. Non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens, scilicet propria dignitate seu qualitatibus, sed iustificati fide peccata habemus.

Quòd autem aliqui dicunt, nos esse iustos
iustis

inhabitatione diuinitatis, sciendum est, inhabitationem esse effectiorem nouitatis. Hæc effectio ita fit, cum cor prius apprehendit remissionem peccatorum & consolationem, intuens in mediatorem filium DEI, & statuens te propter illum mediatorem habere remissionem, & iustum esse, id est, placentem DEO, non propter effectiorem nouitatis aut nouitatem. Ita manet uera propositio: Paulus conuersus habet remissionem peccatorum, & est iustus, id est, acceptus Deo propter meritum CHRISTI, seu propter propitiatorem sola fide, iuxta illud: Quem posuit propitiatorem per fidem per sanguinem eius. Hæc consolatio semper fit in conspectu, qua cum reguntur corda, simul fit uiuificatio, & illud quod dicitur Ioannis decimoquarto. Veniemus ad eum, & mansionem apud eum faciemus. Discernenda tamen est consolatio à nouitate, quia in uero agone cernimus nostra peccata, & iram Dei, nec potest niti iusticia, nostra nouitate, iuxta illa dicta Exodi 34: Coram te innocens non est innocens. Item Iob nono. Verè scio quòd non sit iustus homo coram Deo.

*Ne igitur te pudeat testimonij
Domini nostri.*

M s Dixit